

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

9DE ÅRG.

DEN 8 MARS 1908.

N^O 23

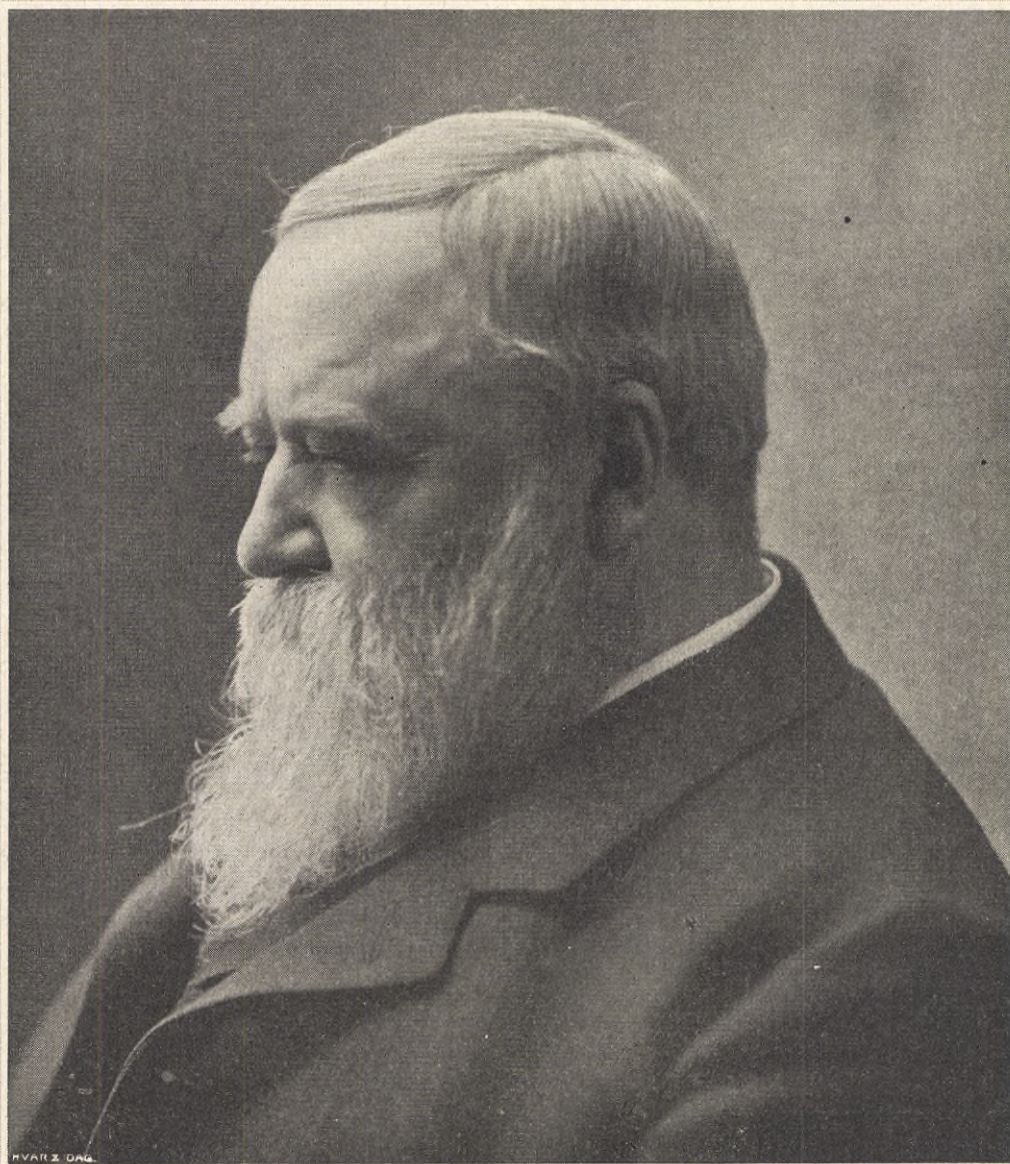

Foto. Flodin, Stockholm.

Kliché: Kern. A.-B. Bengt Silfverparre Sthlm.—Glg

Arvid Gumöling.

ARVID GUMÆLIUS. †

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

På morgonen den 23 februari afled i sitt hem i Stockholm en man, som inom den svenska prässen länge intog en af de främsta platserna, politikern och lifförsäkringsmannen, direktör Arvid Gumælius.

Karl Arvid Gumælius var född i Örebro den 25 november 1833. Släkten härstammar från Gummarr i Torskinge socken af Jönköpings län, hvarefter släktnamnet upptagits. Arvids fader Otto Joel och farbroder Gustaf Wilhelm intogo båda betrodda platser i fädernestaden. Den förra var rektor vid Örebro skola och väckte uppmärksamhet såsom den förste styresman vid en vanlig lärdoms- och apologistiska skola, som med förbigående af de gamla gymnasierna beredde sina lärjungar för direkt tillträde vid universitetet och sålunda gaf det praktiska svaret på spörsmålet om möjligheten af ett enhetligt läroverk, sådant det förverkligades genom 1849 års skolordning. Den senare, som var kyrkoherde och prost darsammastades, tillhörde 1840—66 prästeståndet och därefter 1867—69 Andra kammaren, därvid städse anslutande sig till de liberala åsikterna och varm anhängare af representationsreformen, men icke dess mindre alltsedan 1844 åtnjutande sina konservativa ståndsbroders förtroende af plats i statsutskottet: ett erkännande åt hans praktiska begåfning. Han var därtill jämt en man med litterär läggning, i sin ungdom medlem af "Götiska förbundet" och utmärkt både som prosaörfattare och skald. Båda voro intresserade och nitiska kommunalmän. Hos Karl Arvid återfinnes man dessa det sista släkteleddets egenskaper af praktisk läggning, god framställningskonst, frisinnad uppfattning och intresse för allmänna angelägenheter.

Adertonårig blef han student i Uppsala och vistades där några terminer både före och efter sitt inträde i telegrafverket 1854. Hans befordran till telegrafkommissarie i Örebro 1856 knöt honom emellertid snart för mer än tre årtionden till fädernestaden och därmed till det praktiska lifvet. Här hade fadern redan 1843 varit med om att grunda en tidning, Nerikes Allehanda, vid hvars redigering Arvid tidigt började biträda honom för att nu bli bladets ansvarige redaktör och ledande kraft. Från 1865 blef han jämväl utgivare af detsamma och ägare af dess tryckeri.

Under Arvid Gumælius' ledning kom Nerikes Allehanda inom kort att intaga ett af de mest aktade rummen inom den svenska prässen utom hufvudstaden. Härvid samverkade det politiska och sociala intresse samt den oräddhet och följdriktighet, som präglade dess inlägg i dagens frågor, med rent tekniska förtjänster, som utmärkte densamma. Nerikes Allehanda var nämligen en af de första svenska landsortstidningar, som underkastade sitt material en verkligt journalistisk sofring och bearbetning för dess bringande i den koncentrerade och lättlästa form, hvarpå allmänheten sätter så stort värde. Redaktionen sköttes med pännan ej blott med saxen, såsom vid denna tid var blott ännu ovanligare än nu till dags. En förtäfflig medarbetare fick Gumælius tidigt i sin blifvande efterträdare som hufvudredaktör, dr V. E. Öman, hvartill kommo andra goda krafter, så att Nerikes Allehandas byrå länge betraktades nära nog som en journalistisk bildningsanstalt, hvarur och öfver ett tjugotal tidningsmän framgick, af hvilka många blifvit bemärkta och framstående medarbetare i prässen.

Att allmänheten förstod uppskatta dessa bemödanden, framgick af ett ständigt stigande prenumerantantal, och ehuru rätt radikal blef Nerikes Allehanda inom kort en länstidning, lika outhärlig för motståndare som meningsfränder. Det berättas ock, att vid ett i ekonomiskt hänseende kritiskt tillfälle ett antal personer ur det motsatta politiska lägret erbjudit Gumælius pekuniär hjälp för dess upprätthållande.

Ett fäderneärfdt intresse för folkbildningsarbetet förde 1873 Gumælius på tanken att utgifva ett billigt veckoblad för de allra bredaste samhällslagren. Tanken förverkligades i den lilla förträffligt redigerade "Allehanda för folket", som visade sig vara ett äfven i ekonomiskt hänseende lyckadt företag. Dess spridning sträckte sig på sin tid öfver hela landet.

Sina prässföretag lämnade Gumælius i andra händer 1881.

Det offentliga ordets man är ju gärna förutbestämd att äfven spela en roll i det kommunala och politiska lifvet. Härför togs ock Gumælius tidigt i anspråk. Han blef invald i Örebro stadsfullmäktige redan vid det första valet 1862, men fann sig på grund af enskilda förhållanden föranlåten att afsäga sig uppdraget 1867: först i besvärsväg lyckades han mot sina medborgares önsknings utverka afsägelsens godkännande. 1878—82 tillhörde han änyo kommunalrepresentationen. I Andra Kamraren invaldes han 1869 efter sin farbroder och återvaldes hvarje gång änyo, tills han 1877 af hälsoskäl nödgades träda tillbaka, men endast för att 1881 återvända. Efter att ha aflyttat till Stockholm valdes Gumælius till riksdagsman äfven här 1890, men föll igenom vid 1893 års val.

I riksdagen intog Gumælius en i partihänseende isolerad ställning, i det han icke kunde bestämma sig sig för en anslutning till landtmannapartiet. Men hans förmåga togs icke dess mindre flitigt i anspråk, och under en följd af år var han bankoutskottets vice ordörande. Som sådan medverkade han vid genomförandet af 1873 års öfvergång till guldmyntfot. På hans initiativ tillkom riksdagens beslut om en lånefond för enskilda järnvägsanläggningar och om utfärdandet af 4 proc. statsobligationer. För öfrigt intog han i alla frågor en afgjordt liberal ståndpunkt och blef särskildt under 1880-talets tullstrider en besvärlig motståndare för anhängarne af lifsmedelstularnas införande. Partifanatismen u estängde honom därför under hans senaste riks jagsår från utskottsarbetet.

Gumælius ekonomiska intresse tog sig för öfrigt uttryck i förnämligast två märkligare initiativ: upprättandet af den första svenska folkbanken och skapandet af en svensk lifförsäkringsanstaltstyp på ömsesidighetgrundval.

Tanken på den förra väcktes hos honom redan på 1860-talet under en resa i Tyskland, då han lärde känna Schulze-Delitzschs idéer om de arbetande klassernas fostran till ekonomisk själfständighet på själfhjälps grundval. Väsentligen genom hans energiska arbete kom på detta sätt 1867 Örebro folkbank till stånd, som hvars oaflydnade förman han kvarstod i 13 år. Den fick sedan ett trettiotal efterföljare landet rundt, tills förändrade affärsförhållanden gjorde, att denna bankform upphörde att vara tidsenlig.

Hufvudparten af sin gärning under senaste perioden af sitt lif ägnade Gumælius emellertid åt försäkringsverksamheten. Efter uppnådd pensionsålder inom telegrafverket skred han nämligen som nämndt till införandet af ömsesidighetsprincipen på lifförsäkringsområdet. På grund af lagstiftningen skedde detta i formen af ett lifförsäkringsbolag med förlagsaktiebolag, en typ, som sedan efterbildats i in- och utland. Det af honom 1887 grundade Allmänna Lifförsäkringsbolaget intager numera ett af de främsta rummen bland de svenska lifförsäkringsanstalterna. Som dess verkställande direktör kvarstod han ända till sitt frånfall.

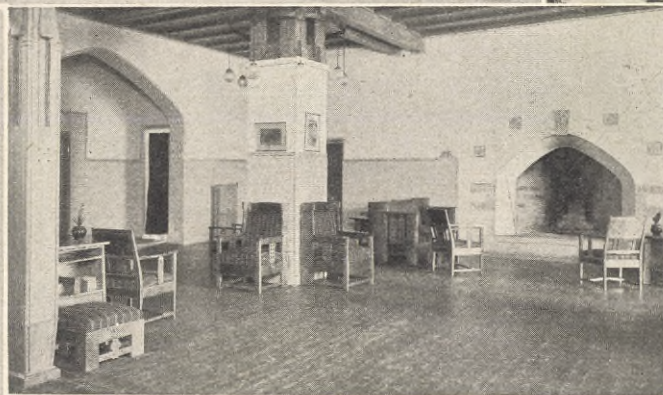
Arvid Gumælius var tvenne gånger gift, först 1861 med Agda Hummel, som afled 1889, och andra gången 1890 med sin fränka, Vilhelmine Hummel, född Cordts, hvilkens son i första gifvet, bergsingenjören Torsten Hummel-Gumælius redan tidigare var adopterad af Gumælius såsom fosterson.

ROMANÄS SANATORIUM.

Öfre bilden: FASADEN ÅT
SÖDER.

Mellerst: PATIENTRUM.

Nederst. FASADEN ÅT
NORR.

LIGGHAL-
LARNA
sedda utifrån.
HALLEN.

I gamla ti-
der ansågs en
resa "till sö-
dern" som
nättupp enda
medlet för
lungsiktiga
att återvinna
hälsan. Vi
veta numera,
att hemlan-
dets klimat är
lika lämpligt,
kanske lämpligare för ändamålet, åtminstone om patienten ämnar återvända
till hemmet och fortsätta att lefva där. Vi veta, att frisk, ren luft, härdning,
närande föda och först och sist hvila äro betingelserna för en god kur. Utan
anordningar, som tillgodose alla dessa moment, kan ingenstädes pålitliga re-
sultat ernås. Och just det sista af dessa moment, kroppslig och andlig hvila,
utgör den förra regimens akilleshä.

De nödtvungna resorna utomlands inneburo en fara och ett lidande. Detta
insågs bland andra af en svensk kvinna, som på nära håll haft tillfälle öfver-
tyga sig om de vedermödor, lungsiktiga svenskar hade att utstå på utländska
sanatorier. — Sedan bistånd vunnits af några inflytelserika män och kvinnor
och sedan ett större antal läkare genom ett upprop om behöfvet af sanatorier

HVAR 8 DAG

ROMANÄS SANATORIUM.

GRUPP AF PATIENTER.

givit saken sitt stöd, bildades våren 1904 Aktiebolaget Sanatorievård. Dess ändamål var att inom landet åstadkomma ett med utlandets bästa jämförligt sanatorium. Att här ej var fråga om en affär i vanlig mening framgår af bestämmelsen i bolagsordningen, att högst 5 % af vinsten tillfaller aktieägarna, rätten användes för sanatorieändamål.

SALONGEN.

MATSALEN.

räng nära 200 m. ö. h., i en sparsamt bebyggd nejd utan industriella anläggningar erbjuder detta sanatorium redan genom de yttre betingelserna ovanligt rika resurser; ren och torr luft, skyddadt läge, härlig natur, omväxlande promenader, på ett utrymme af cirka 500 tunnland. Härtill kommer att på sanatoriets arkitektur och hela inredning ägnats ett osedvanligt, nästan kärleksfullt intresse, där den goda smakens synpunkter ej mindre än hygienens kommit till sin rätt.

VÅRA NYASTE TEATRAR.

Foto Dagmar Erksén Norrköping.

NORRKÖPINGS NYA TEATER, invigd den 29 februari.

Kliché: Benzt Silfverparre.

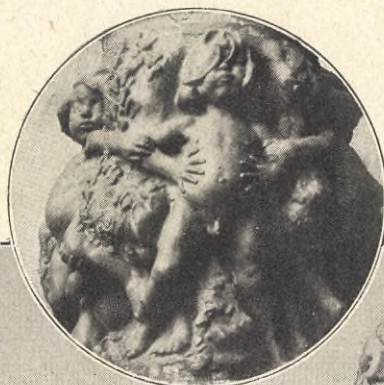
I november 1905 jämnades Norrköpings gamla teater med marken, och första februari i år öppnades den nya stora teatern, byggd efter ritningar af arkitekten Axel Anderberg och i mer än ett afseende den främsta i landsorten.

Den monumental, stilrena och i diskret grått hållna byggnaden är utan tvifvel stadens noblaste och mest tilltalande. På dess inredning och inre dekoration har helt naturligt ett lika omsorgsfullt arbete nedlagts.

Byggnadssumman stannar heller icke vid $\frac{1}{2}$ million kronor. — Första teateraftonen spelades "Bröllopet på Ulfåsa" af det Selanderska sällskapet, som engagerats för de första kvällarna.

*

Till komplettering af våra i närmast föregående häften återgifna bilder från den nya dramatiska teatern, meddela vi här fotografier efter trenne af de originella skulpturer, hvarmed Carl Milles bidragit till konsttempets värdiga utsmyckning.

Efter fotografier.

TRENNE AF CARL MILLES SKULPTURER TILL NATIONALTEATERN:
"Arkitekten". Putti-relief å basen af en kolonn. "Målarkonsten".

Kliché: Ken. A.-B. Benzt Silfverparre Sklm.—Gbg

Våra här återgifna "krigsbilder" som samtliga äro tagna vid V:te arméfördelningens senaste fältskjutning i Enköpings-trakten, ge

en ganska liffull föreställning om våra raska gossar blå som krigsmän i vinterkyla och snöhöjd terräng.

INFANTERIET MARSCHERAR ÅSTAD.
I SKYTTELINJEN.

ARTILLERIET INTAR POSITION.
ARTILLERIET I STÄLLNING.
KRITIK HÅLLES:

1. Chefen för Ulfregementets Dragoner öfversten frih. Rosenblad.
2. Chefen för V:te arméförvaltningens skolor major We:ter.
3. Chefen för Upplands artilleri öfverste Ekström.

Foto Ernst Blom, Västerås

Klické, Kem. A. B. Bengt Sjöfverparre Stålm.—Ölg.

Vår frivilliga skytteverksamhet är numera ordnad på fullt militäriskt sätt, och målet för dess sträfvanden är utbildning af träfsäkra skyttar under fältmässiga förhållanden d. v. s. under förhållanden som närmast likna dem i verklig strid.

Sedan staten lämnat särskilda anslag för bedrivande af dylika fältskjutningar haiva dessa tagit ett stort uppsving.

Göteborgs och Bohus läns skytteförbund anordnade nyligen en dylik större fältskjutning å Backamo, till hvilken samtliga länets skytteföreningar voro inbjudna.

Ett vandringspris, en bronsstatyett, föreställande en fältskytt å granitsockel, eröfrades af Göteborgs skyttegille.

BOHUSLÄNNINGAR SOM FRIVILLIGA SKYTFTAR.
Foton tagen å Backamo.

ÅRETS NATIONELLA SKIDTÄFLINGAR.

De årligen återkommande, af Föreningen för skidlöpningens främjande anordnade nationella skidtävlingar voro i år intressantare än vanligt. De höllos i Sundsvall, och programmet upptog budkafletävling, terränglöpning på 60 och 30 km. samt nationell backtäflan.

I budkafletävlingen var det Djurgårdens idrottsförening som blef den främsta.

För backtäfningen var en ny, dyrbar backe uppförd på Södra Stadsberg efter ritningar af ingenjören H. Sällström.

DISTANSRIDT PÅ SKIDOR EFTER HÄST.

T. v. öfre bilden: FRÅN BACKTÄFLINGEN. I bakgrunden synes den nya skidbacken — Medelpads skidlöpareförbunds, som i uppförande kostat 11,000 kr.

T. v. nedre bilden: FÄLTSKJUTNING.

ÅSKÄDARLÄKTAREN (vid backtäfningen).

Efter fotografier Klisché: Bengt Sjöforsparre.

Äfven en i det hela mycket lyckad fältskjutning på skidor förekom.

Ur rent idrottlig synpunkt torde de värdefullaste tävlingarna ha varit de å 60 och 30 km. Här presterades visserligen inga som helst rekordtider, men de deltagande visade en ypperlig uthållighetsförmåga, Föreningen har också beslutat att till alla som höllo ut de 60 km. utdela sin medalj. Anmärkas bör, att vid dessa sistnämnda löpningar var vädret det sämsta — snöyra rådde, och temperaturen var omkring fryspunkten.

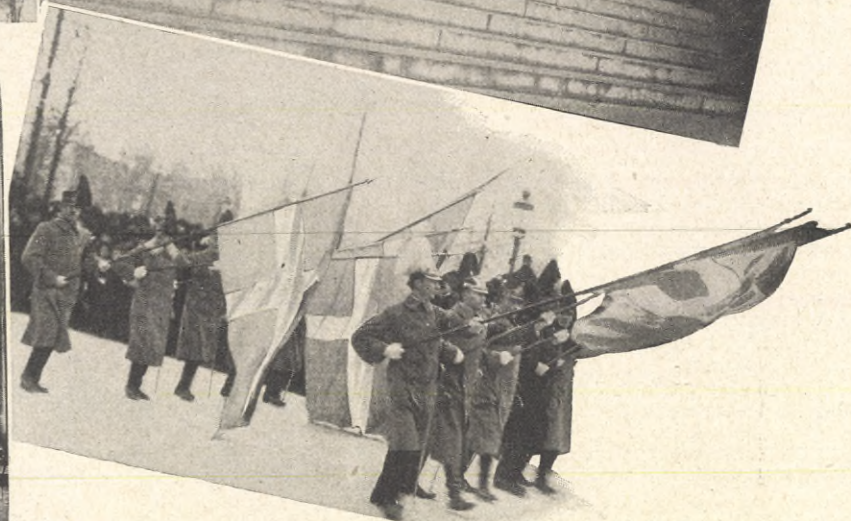
* * *

Folkets hus i Stockholm utvidgas. Landsorganisationen har i dagarne för ett pris af $\frac{3}{4}$ million inköpt n:r 16 Barnhusgatan, ligande intill Folkets hus. Den 1 okt. ditflyttar bl. a. Landsorganisationens expedition.

HVAR 8 DAGS fotograf 4 Ström. FOLKETS HUS I STOCKHOLM UTVIDGAS: Hörnhuset mellan Barnhus- och Upplandsgatan, som af Landsorganisationen inköpts. Klisché: Bengt Sjöforsparre

ROSKILDEMINNETS FIRANDE.

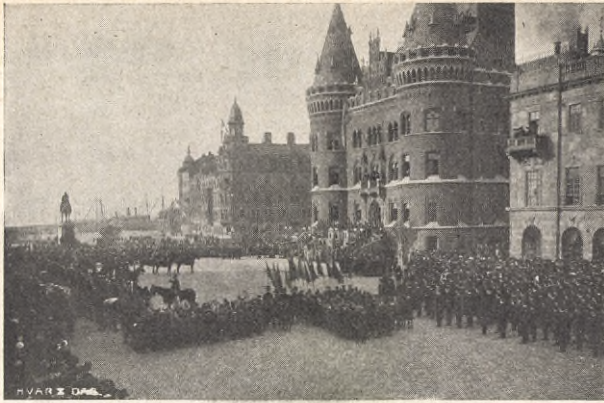
Öfverst: HULLNINGEN UTANFÖR NORDISKA MUSEET: t. v. den för tillfället utflyttade modellen till professor Johan Börjesons Carl X:s staty (rest i Malmö). T. h. de kungliga på Nordiska museets trappa.

Mellerst: FRÅN DEFILERINGEN AF SVEALIFGARDE FRÄMFÖR STATYN.

VID CARL X GUSTAFS SARKOFAG I RIDDARHOLMSKYRKAN. FANGÅRD VID DEFILERINGEN.

Efter fotografier. Klisché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre Sthlm.—(119)
Nederst: UTSTÄLLNINGEN I NORDISKA MUSEET af med Roskildeminnets sammanhörande relikier.
HULLNINGSFESTEN KRING CARL GUSTAFSSTATYN I MALMÖ.
GÖTEBORGS FESTLIGA ILLUMINERING Å ROSKILDEDAGENS AFTON.

Efter fotografi

HYLLNINGEN VID STENBOCKS STATY I HELSINGBORG den 26 febr.

Kliché: Bengt Sjöfverparre.

På två månader hade hufvudstaden inte sett sådana människomassor i rörelse på sina gator, som när Roskildedagens sol stod på sin middagshöjd. Förra gången var det ett sorgens budskap, som samlat dem — den 26 februari firade Stockholm det upplyftande minnet af Sveriges inte bara ärofullaste utan också gagnarikaste fredsslut.

Länge hade förberedelserna till festen pågått. Programmet var i god tid fastställt, och hvarken londondimma eller snöregn förtog på själfva festdagen dess magnifika verkan.

De officiella högtidligheterna togo sin början i Adolf Fredriks kyrka, där de kungliga strax före kl. 8 infunno sig i sina automobiler. Biskop Billing förrättade morgonbön i den rikt upplysta och till trängsel fyllda kyrkan, sedan kyrkokören afsjungit en af Wirsén författad kantat och K. A. Melins *Tåget öfver Bält*. Men sin höjdpunkt nådde förmiddagens officiella festligheter i de store dödes eget hvilorum i Ridderholmskyrkan.

Karl X Gustafs sarkofag, upplyftad från sin vanliga plats i Pfalzarnes grafkor, tronade i hufvudkoret under en kronklädd baldakin med fjäderbuskar i de fyra hörnen. Bakom den stodo de två riksbaneren — samtidens och storhetstidens. Klockan 10 började Ridderholmskyrkans klockor dåna, och framme vid kistan bildade chefer och sekundchefer från Stockholms garnison hedersvakt, under det att kung Gustaf V på hjälte-

kungens sarkofag nedlade en krans med blå-gula band. Sedan följde riksdagens båda kran-sar, framburna af talmännen, adelsmötets och ett flertal andra.

På grund af Ridderholmskyrkans rätt trånga dimensioner kunde ju berörda del af festligheterna inte göras tillgänglig för mer än ett begränsadt antal. Den populäraste delen af Karl Gustaf-firandet blef därför det stora tåget ut till Nordiska museet, där polisstyrkan knappt förmådde hålla de påträngande massorna tillbaka. Det låg någonting sällsynt imponant öfver den stolta paraden, som vid tonerna af Finska rytteriets marsch böljade Strandvägen fram: Stockholms garden, riksdagens kamrar, hufvudstadens stadsfullmäktige och andra civila kårer — till slut de långa lederna af skolbarn — framtiden — öfver hvilket allt ännu fanor i stormaktstidens ljusa blå vajade. Medan trupperna defilerade förbi den framför museet uppställda statyn af en af de störste fältherrar bland Sveriges regenter,

spelade hvarje musikkår sitt regementes marsch. Från muséets trappa åsågo de kungliga defilén. De begagnade också tillfället till en öfverblick af den i stora hallen arrangerade utställningen.

Genom anlitande af det aisevärda förråd kostymer från Karl X Gustafs tid, som lifrustkammaren innehar, förstärkt med vapen och porträtt från Uppsala och Skokloster, hade man nämligen lyckats få till stånd en vacker illustration till dagens stolta minne.

*

Ehuru af helt naturliga skäl ingenstädes af sådan glans som i hufvudstaden, ha dock öfverallt i landet den 26 februari högtidligheter ägt rum, därvid uppjudits sådana resurser, att det stora minnet för hela vårt folk icke blott värdigt begåtts utan äfven lefvandegjorts.

H 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF

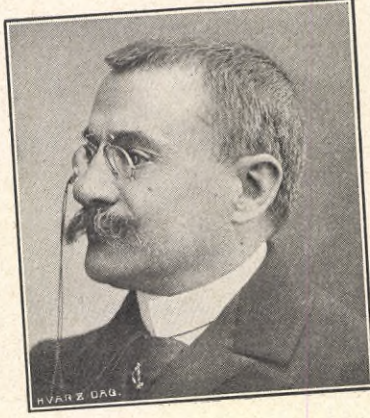
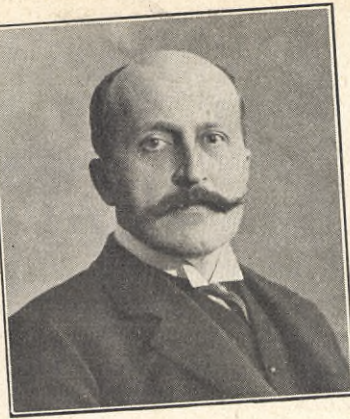
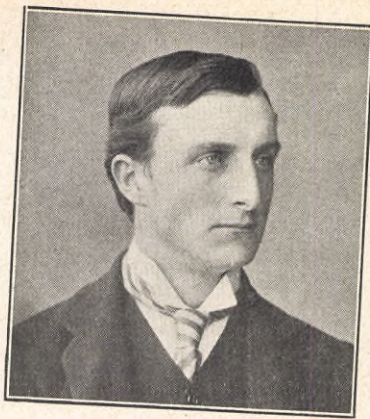
EN NY VINTERTAFLA AF FJÆSTAD exponerad å hans nu pågående separatutställning i Stockholm.

Kliché: Bengt Sjöfverparre.

ÅLANDSFRÅGANS DIPLOMATER.

Bevarandet af det nuvarande vänskapliga förhållandet mellan Ryssland och Sverige är till allt för stor fördel för vårt land, i kulturellt som ekonomiskt hänseende, för att vi skulle önska någon förändring i detta hänseende. Detta är orsaken till att Sverige för intet pris önskar en förändring beträffande de militära förhållandena på Åland: befästningar därstädes skulle vara oss en ständig källa till oro — och nervositet stater emellan kan vara ödesdiger — och dessutom lätt kunna indraga oss i konflikter främmande makter emellan.

De båda västmakternas — Englands och Frankrikes — utrikesministrar

Efter porträtt.
ENGELSKA UTRIKESMINISTERN
SIR EDWARD GREY.
FRANSKA UTRIKESMINISTERN
DELCASSÉ.

Ofverst: Kliché: Bengt Sjöfrennsparre.
SVENSKA UTRIKESMINISTERN
TROLLE.
Underst: RYSKA UTRIKESMINISTERN
ISVOLSKY.

ha af helt naturliga skäl kommit att intaga en framskjuten plats vid de nu pågående underhandlingarna angående Östersjöfrågan — det är nämligen dessa båda makter, som jämte Ryssland och Sverige äro parter i den s. k. Ålandstraktaten af 1855.

*

Till Sveriges generalkommissarie vid den blifvande internationellakonstindustriella utställningen i Petersburg har utsetts svenske generalkonsuln i Petersburg K. Wilhelm Hagelin, hvarmed ett synnerligt lyckligt val torde ha träffats. — Af kungl. maj:t har en summa på 80 000 kr. anvisats för betäckande af kostnaderna för

Kliché: Bengt Sjöfrennsparre.
DEN BERÖMDA FOTOGRAFIE AF OPERASÅNGERSKAN LUCCA vid sidan af furst Otto v. Bismarck.

Efter porträtt. Kliché: Bengt Sjöfrennsparre.
K. W. HAGELIN.

Sveriges officiella deltagande, och en kommitté har utsetts för att vidtaga alla erforderliga åtgärder till förberedandet af den svenska utställningsafdelningen.

PAULINE LUCCA. †

Den ryktbara österrikiska operasångerskan *Pauline Lucca* afled den 28 februari i Wien. L. var en mycket individuellt anlagd, djup konstnärnatur — och härom buro hennes scenskapelser starkt vittnesbörd. 1861 kom hon till Berlins hofopera. Under sina utrikesturnéer besökte L. äfven Sverige. — De senaste decennierna ägnade Lucca sig hufvudsakligen åt sängpedagogik.

TRUMPETARPOJKEN.

— DYBBÖL 1848. —

FÖR HVAR 8 DAG AF HARALD TROLLE.

Det var ej någon vanlig vår som denna gång kom gräset att grönska och solen att le i gamla Danmark. Redan under årets första månad hade kung Kristian — den forne norske monarken — en mörk, stjärnklar kväll lagt sitt hvita huvud till ro för alltid och ren fyrtyoårig satt Fredrik VII på sina faders tron. Faderns vankelmodiga regering hade bragt sakernas läge därhän att uppror stod för dörren. Fredrik var ingen dum man, men då han ville göra de danske till lags hotade holsteinarne och då han sedan ville tillfredsställa dessa protesterade hans landsmän. Brytningen var oundviklig, och slutligen, när Hessens standar med lejonet öfver de silfverne och röda strömmarne och Hannovers färger planterades på Holsteins ljunghedar var detta signalen till uppror.

Och öfver Danmarks fagra bokskogar gick vårens evigt unga sol upp och färgade morgonens moln blodröda — — —

Uttröttade sofvo de danska soldaterna krigarens tunga sömn. En mot tvenne hade de kämpat, och Dybböls skansar hade de återtagit. Ett ljus brinner i en stuga kring hvilken det hilles vakt. Därinne har den unge fältmarskalken — general Hedemann — kastat sig på en soffa för att under ett par ögonblick glömma blod och död, kulor och dunder. — Man väntar ett anfall och förposterna hafva fördubblats. General Wrangel är ej den som ger sig i första taget. Längst framme i förpostkedjan spejar löjtnant Sommelius — den svenske lord Byron. Det säges att han söker en kula och har begärt att få vara närmast fienden — — —

En hornstöt ljuder genom lägret — och allt förvandlas, och inom några få minuter står Danmarks värn med gevär i handen och trots i ögonen. Bistert hopprässade äro läpparne, och då och då höres en svordom öfver de förbannade tyskarne. — Tyskarne — dessa rödrockar, roffare, skändare.

Där ljuder skott och kvidan — förgäfvos kämpar den fåtaliga danska skaran med hjältemod mot den öfverväldigande starkare fienden, och när junisolen vid middagstiden strålar öfver slagfältet, ser den de vikande danska leden. — Där blöder månet ärligt hjärta — och modlösheten tar allt mer och mer öfverhanden, och när rödrockarne för andra gången med fördubblad styrka storma Dybböls likbeströdda skansar, se de danske segern allt mera fjärran.

Då med ens en segerfanfar jublar genom luften. — "Framåt! Framåt! För Danmarks ära!" Och högt öfver leden, buren på en jättes armar, ser man en liten käck trumpetarepojke. Den vänstra armen om jättens

hals — den högra handen griper mässingstrumpeten — och jätten själf bär med bägge händerna det sönderskjutna geväret på hvilket gossen står med sina fötter. "Framåt — framåt för Danmark" — och fram går jätten, bärande den lille hjälten med en faders försiktighet på sina armar. Och framåt rusa äfven de vacklande trupperna med ögonen strålande af entusiasm. Med lyftad sabel i spetsen för de sina störtar löjtnant Sommelius — "Bebbo" — tills en fientlig kula slungar honom till marken och ändrar hans skickelsedigra lif. Med lejonmod kämpar Gustaf Leijonhufvud vid sin vän Löwenskiolds sida — bägge finna de på Dybböls skansar en ärofull död. Med tuben i lyftad hand högst på en kulle sitter på sin stolta fux Georg Hedemann — ordonnanser skynda fram och tillbaka — lugnt utdelar han sina befallningar, väl förstående att ej göra dem stridiga mot den väckta entusiasmen.

Men när dagen skymmer och general Wrangel blifvit tvungen att blåsa till återtag, då rider Hedemann ned för att sluta den lille hjälten i sin famn och säga honom att Dybböls skansar ännu, tack vare honom, äro Danmarks.

Och jätten vänder tillbaka till lägret, ännu bärande på sin dyra börda. Men när jublet ur tusende munnar strömma dem till mötes och mången ädel pärla prässas sönder i ögonvrån på grånande veteraner, förändrar den lille ej en min. Det är blott den stela blicken ur ett brustet öga som tackar dem — — den lilles varma hjärta har kallnat och slutat att klappa för Danmark — hans läppar skola aldrig mera kyssa trumpetens mässing och jubla Dybböls lösen: "Framåt! framåt! För Danmarks ära!"

Men Georg Hedemann tar den döde i sina armar och trycker en kyss på hans stelnade läppar och fäster Dannebrogens kors på hans bröst. Så svepa de den lille i Danmarks röda och hvita härjade fana och sänka honom djupt i jorden på Dybböls yttersta skans. Där skall han ligga och lyssna till Als-sundets böljors slag mot stranden — höra dess evigt nya sång, att än är Danmark fritt.

*

Men vandraren, som en vårmorgon ströfvar kring på Köpenhamns boulevarder, skall någonstans finna en liten oansenlig staty som framställer en jättelik soldat som bär en liten trumpetarepojke på sina armar. Det står ingen annan inskription på minnesmärket än "Dybböl 5/6 1848". Den lilles namn är för litet att minnas af eftervärlden.

Efter porträtt

Kitohå: Bengt Silfverparre.

FREDRIKA WETTERBERGH. 90 år.

Fru Hedda Fredrika Wetterbergh, f. Brydolf, den populäre författaren "Onkel Adams" efterlevande maka, fyllde den 18 febr. 90 år. Den vördnadsvärda gamla åtnjuter ännu relativt goda kropps- och själskrafter.

*

Den framstående skådespelaren Tore Svennberg fyllde den 28 febr. 50 år.

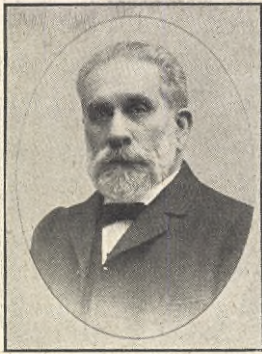
Hr S. är numera lika uppskattad i Stockholm som han redan dessförinnan var det i landsorten, där hans rykte grundlades. Hans manliga karaktär, begåfning och psykologiskt briljanta scenframställning förfela sällan att göra verkan å en förstående publik.

Efter porträtt.

ansatt: Bengt Silfverparre.

TORE SVENNBERG. 50 år.

F. HEDBERG.

80 år fylde den 2 mars författaren Frans Hedberg i Stockholm. Hetsidesporträtt jämte biografi återfinnes i ärg. 3:24.

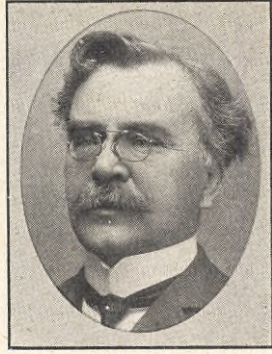
A. H. E. BOKELUND.

Provinsialläkaren, med. lic Axel Bokelund i Malmö fylde den 21 febr. 65 år. Stud.-ex. 69, med. lic. 81, distriktsläkare i Båstad 83, provinsialläkare i Jörlanda 86, i Hesselholm sedan 94. Kommunalman.

S. RADHE.

Borgmästaren i Uppsala Sven Radhe, fylde den 28 febr. 60 år. Stud.-ex. 66, hofrättsex. 72, v. häradsh. 75, rådmän i Uppsala 79, borgmästare därstädes sedan 84. Landstingsman 86, ordf. i Uppsala sparbanks styrelse, ordf. i fattigvårdstyrelsen, medlem i hospitalsdirektionen.

A. E. HELLGREN.

Föreståndaren för Stockholms Privatgymnasium, civilingeniör Anton Emil Hellgren, fylde den 5 febr. 60 år. Stud.-ex. 68, ut.-ex. från Tekn. Högskolan 76, öppnade sedan Stockholms Privatgymnasium som i år kan fira sitt 20-års jubileum.

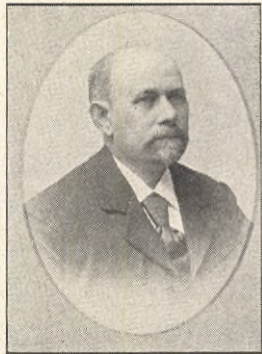
V. A. LUNDIN.

Praktiserande läkaren i Stockholm, med. dr. Viktor Alexius Lundin, fylde den 18 febr. 80 år. Stud.-ex. '0, med. lic. 70, distriktsläkare i Katarina förs. södra distr. 72, i norra 77, afsked 99. Sedan 79 läkare vid Stockholms stads arbetsinrättning.

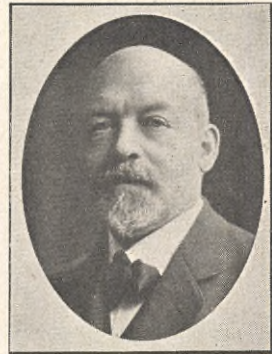
S. J. SANDGREN.

Kyrkoherden i Tived Sven Johan Sandgren fylde den 15 febr. 60 år. Stud.-ex. 71, prestvigd 73, kyrkoherde i Tived sedan 90. Har varit anlitad som ordförande i kommunastämman och kommunalnämnden samt i bevilnings- och taxeringsnämnden.

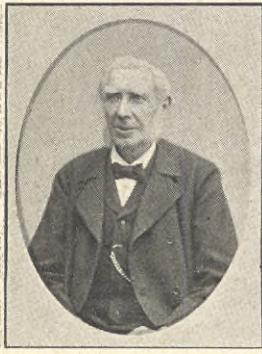
O. P. EDLUND.

55 år fylde den 16 febr. byggmästaren O. P. Edlund, Landskrona. E. är led. af stadsfullmäktige samt innehar flera förtroendeuppdrag inom samhället.

C. D. JOSEPHSON.

Docenten vid Karolinska Institutet i Stockholm, med. dr. Carl David Josephson, fylde den 25 febr. 59 år. Stud.-ex. 74, med. dr. 87, docent i obstetrik och gynekologi vid Karolinska institutet sedan 91.

J. F. WATTMAN.

80 år fylde den 6 febr. en af Uppsala stads äldre borgare, kammakaren J. F. Wattman, den ende i landet kvarlevande yrkesutövande mästaren i kammakaryrket i Hedersted. i Fabriks och handtverks för. stiftare af och ordf. i Uppsala tusenmannaförening.

A. W. HYGRELL.

60 år fylde den 27 febr. häradshöfding August Hygrell, Lindesberg Stud.-ex. 68, hofrättsex. 72, häradshöfd. i Vesterbottens vestra domsaga 83, i Lindes domsaga 84. Led. af Riksd. A. K. 87, 88—1900, led. af Vesterbottens läns landsting 88—05, af Örebro läns 89—04, ordf. i stadsfullm. i Lindesberg 97—07.

A. W. BERGENGREN.

Provinsialläkaren i Norrtälje distrikt, md. lic August Wilhelm Bergengren fylde den 5 febr. 55 år. Stud.-ex. 72 med lic. 85, provinsialläkare i Skellefteå 96, i Sundsvall 04, i Norrtälje 07. Vice ordf. i Skellefteå stadsfullmäktige 01—04, led. af dess drätselkammare s. å, m. m.

G. STOCKMAN.

Grosshandl. Gabriel Stockman i Sthlm, fylde den 19 febr. 50 år. Kassadir. i A. B. Föreningsbanken i Sthlm sedan 97, ordf. i styr. för akt. bol. "Hem på landet" 07. Led. af K. F. U. Mss förbundsstyr. 01, led. af Svenska Missionsförb. styr. 04 och af Lutherska Missionsförb. styr. 06, m. m.

PORTRÄTTGALLERI

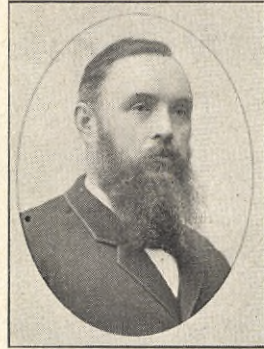
F. L. O. BOSTRÖM.

Bankdirektören Frans Ludvig Bostrom i Sundsvall, fyllde den 15 febr. 80 år. Led. af stadsfullmäktige 71—06, ordf. i drätselkammaren och fattigvårdsst., led. i beredningsutskottet och sparbanken m. m. Sedan 92 l. d. af Sundsvalls Ensk. Banks styrelse.

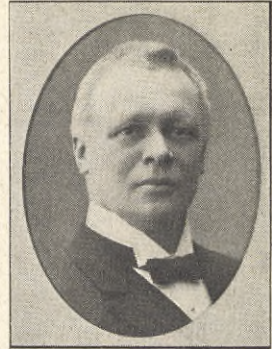
C. A. E. LANDQUIST.

65 år fyllde den 16 febr. kyrkoherden teol. och fil. dr Axel Landquist i Stockholm. Stud.-ex. 62, fil. dr 72, prästvigd 76, kyrkoh. i Katarina förs. 79, teol. dr 93. Insp för Stockh. folkskoleläraarinnesem., ordf. i dir. öfver prästersk., änke- o. pupp-kassa, i folksk. öfverstyr. Led. i flera kommittéer.

S. J. ALMSTRÖM.

F. lasarettsläkaren Sven Johan Almström i Örebro fyllde den 27 febr. 60 år. Stud.-ex. 69, med. lic. o. promov. 77, t. f. öfverkirurg i Uppsala s. å., distr.-läkare i Lunde 78—85, militärläkare 78—87, t. f. lasarettsläkare i Örebro 85—87, ord. 88—04. Militärläk.-stip. 86.

W. MICHELSEN.

50 år fyllde den 2 mars redaktör William Michelsen i Alingsås. Led. af stadsfullmäktige, medlem af kyrkorådet och fattigvårdsstyrelsen, revisor af Alingsås stads räkenskaper, m. m.

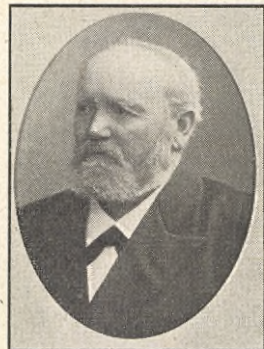
C. W. SKARSTEDT. †

Professorn i exegetisk teologi vid Lunds universitet, teol. doktorn och fil. jubeldoktorn Carl Wilhelm Skarstedt afled i Lund den 27 febr. 92 år gammal. Hellsidesport ätt jämte utgåifv. biograf. återfinnes i ärg. VI:47.

G. R. EDSTRÖM. †

Prosten och kyrkoherden Gustaf Robert Edström afled i Nordmaling den 11 febr. Född 36 stud.-ex. 56, prästvigd 60, kyrkoherde i Nordmaling 90, kontraktsprost s. å. Led. af Riksd. F. K. 02—03 landstingets ordförande i 3 år.

V. ERIKSSON. †

Den 4 febr. afled å Skänningsfors, Brandstorp, godsägaren Vilh. Eriksson, i en ålder af 64 år. Var en framstående landbrukare och mycket anlitad i allmänna värf, bl. a. mångårig ordf. i kommunalnämnden.

J. HALLBERG. †

En af Strömstads trämste män, major Julius Hallberg afled därstädes den 19 febr. Född 46, und. löjtn. vid Bohusläns reg. 69, kapten 88, major i armén 99. Flerårig ordf. i drätselkammaren, led. af stadsfullmäktige, ordf. i byggnadsnämnden, styrelseled och verkst. dir. i Göteborgsbanken sedan 1900.

A. L. LJUNGSTEDT. †

Den under signaturen Claude Gerard bekanta romanförfattarinnan, fru Aurora Lovisa Ljungstedt, afled i Sthlm den 28 febr. 87 år gammal. Bland hennes större romaner må nämnas: "Psykologiska gåtor", "Järnringen", "Inom natt och år" och "Den svarta kappan".

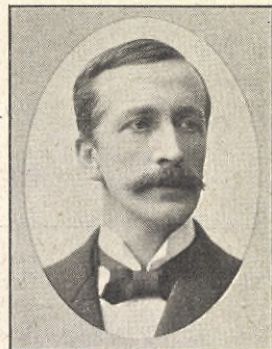
A. KULLE. †

Läraren vid Akademien för de fria konsterna genremålaren Henrik Axel Kulle, afled i Stockholm den 26 febr. Född 46, stud. vid Konstak. i Sthlm samt därefter i Düsseldorf och Paris. Ledamot af Konstakademien 87, lärare i aniktning vid akademien sedan 91.

J. FRÖBERG. †

Den inom hela Sverige kände affärsmannen John Fröberg i Finnspong afled därstädes den 1 mars, 58 år gammal. Intresserad för allmänna frågor, var F ofta anlitad i kommunala värf inom sin ort.

C. J. G. SANDAHL. †

Bergsingenjören Carl Johan Gustaf Sandahl afled i Nyköping den 11 febr. 55 år gammal. Ex vid ekn. högskolan 78, efter anställning i England, disponent i Nyköping. Led. af stadsfullmäktige och drätselkammaren m. m.

Foto. Sn N Ison, Sundsvall
 Klädd: Bengt Sjöström
DUKTIGA SKIDLÖPARE: Löjtnanterna G. Söderholm, K. G. Hogstadius samt underlöjtnant J. A. Hammarberg, som nyligen till Västerbottens regemente eröfrade 6:te arméfördelningens officerskårs vandringpris för or. enteringslöpning å skidor, vid officerställen på skidor i Sundsvall.

Efter fotograf
 Klädd: Bengt Sjöström
INTERIÖR FRÅN SVENSKA HEMSLÖJDUTSTÄLLNINGEN I BERLIN.

Den svenska hemslöjdens rykte är vida spridt i utlandet — men någon egen kunskap om densamma ha utlänningarne ej. Därför har vi all anledning vara belättna med att en verkligt representativ utställning af svenska hemslöjdsalster i dagarne — den 27 febr. — öppnats i Berlin, i Berliner Kunstthiem vid Potsdamerstrasse.

Efter porträtt.
 Klädd: Bengt Sjöström
CARL EWALD. Senaste porträtt af den nu afidne bekante danske skriftställaren. (Se äfven föreg. nr af H. 8. D.)

Efter fotograf
 Klädd: Bengt Sjöström
FRÅN SVENSKA HEMSLÖJDUTSTÄLLNINGEN I BERLIN.

H. 8. D:s FOTOGRAFIPREMIERING

för insända fotografier till N:o 22 utföll med 2åra pris Kr. 10—

- A. (aktualitet och värde i öfrigt) 2 point
- B. (raskhet vid insändandet) . . . 3 .
- C. (utförande) . . . 2 .

7 point

för foto (af frih. Nordenskjöld) å sid. 339 till fotografiska magasinet Linnéa, Göteborg.

Om tävlingsreglerna för HVAR 8 DAGS fotografipremiering, se omslaget.

IX ÅRG. 23^E HÄFTET INNEHÅLLER

Arvid Gumælius. † — Romanäs sanatorium. — Norrköpings nya teater. — Trenne af Carl Milles skulpturer till Nationalteatern. — Krig i vintertid. — Bohuslänningar som frivilliga skyttar. — Årets nationella skidtäffingar. — Folkets hus i Stockholm utvidgas. — Roskilddeminnets firande. — En ny vintertafla af Fjæstad. — Ålandsfr. gans diplomater. — Pauline Lucca. † — "Trumpetarpojken" af Harald Trolle. — Fredrika Wetterbergh. — Tore Svennerberg. — Utomlandsnytt. — Veckans porträttgalleri. — Duktiga skidlöpare. — Svenska hemslöjdsutställningen i Berlin. — Carl Ewald.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG. 1908.